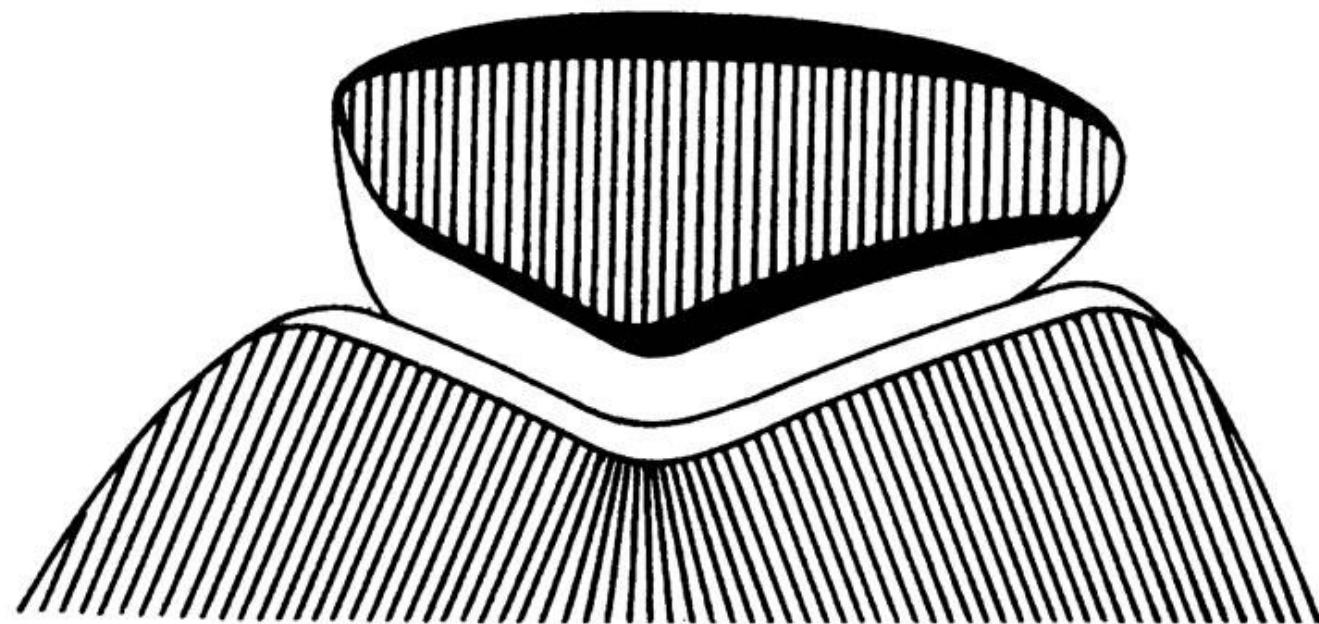

Patellofemoraalliigese anatoomia ja biomehaanika

EASTS praktiline põlvekursus, 23/04/2015 Eivere mõis

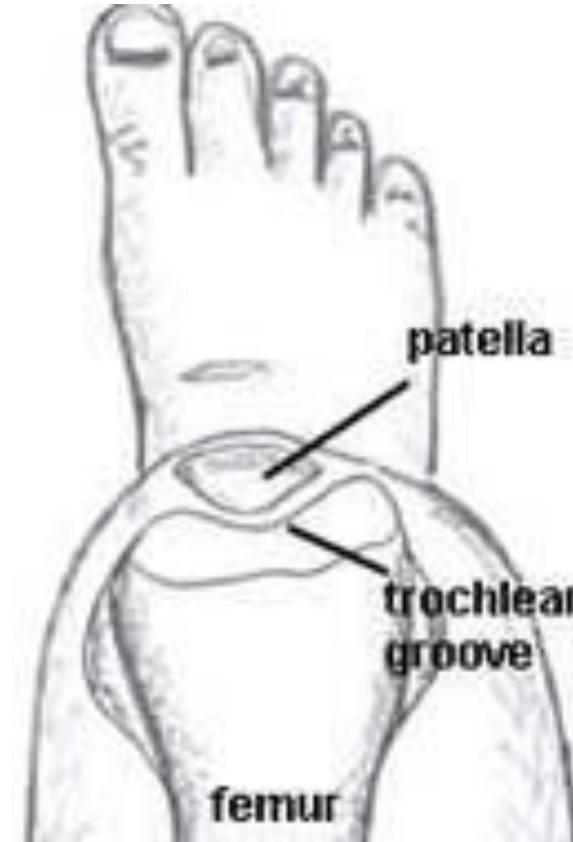
Timo Rahnel
V a ortopeedia resident

Sissejuhatus ...

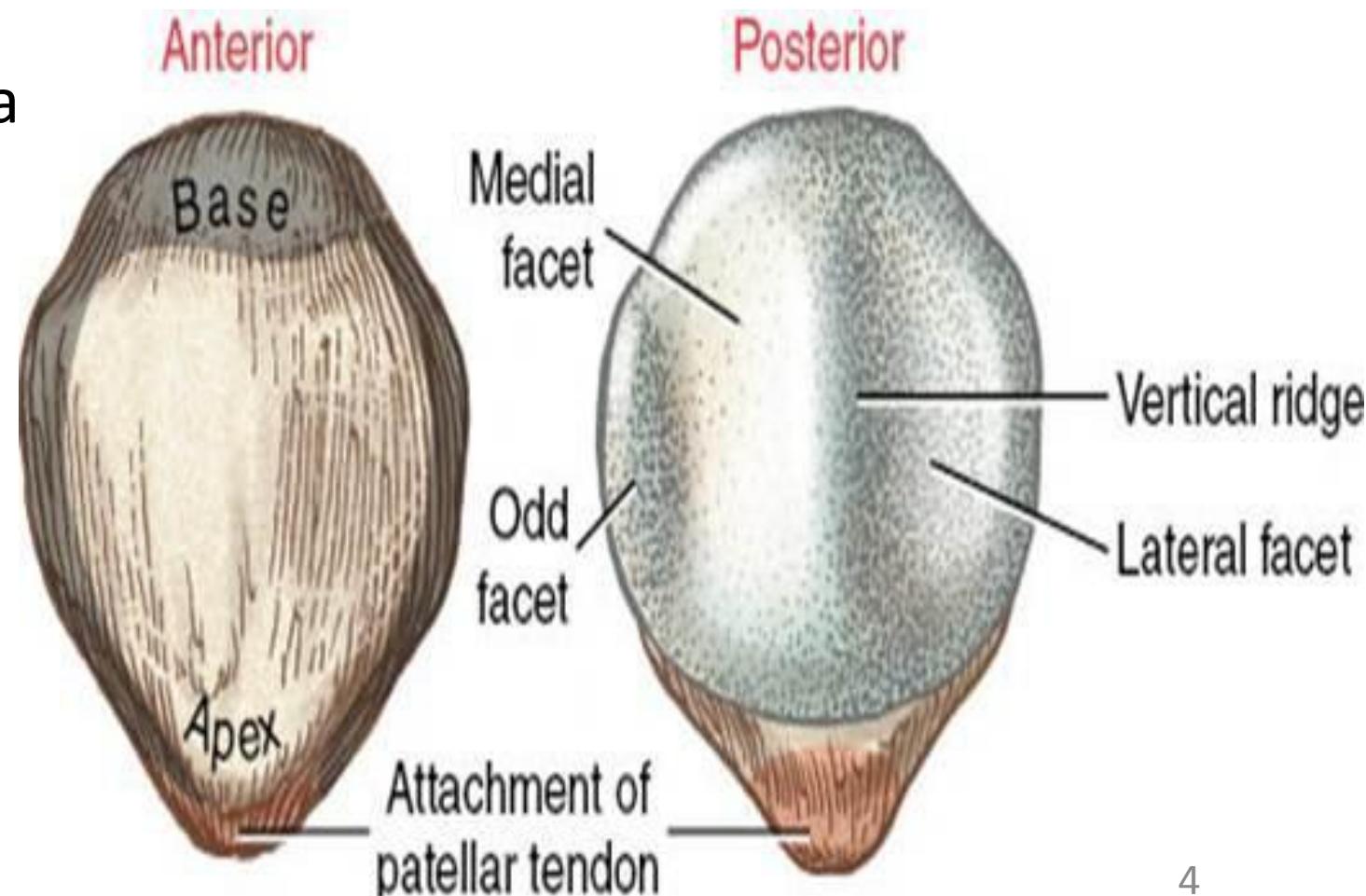
Juttu tuleb:

- Luuline anatoomia:
 - Patella
 - Trohlea
- Pehmekoeline anatoomia
- Radioloogiline hindamine
- Biomehaanika

Anatoomia-põlvekeder

- Suurim seesamluu
- Ekstensoraparaadi ühendaja
- 7 fassetti
- Kuju varieeruv

Wibergi klassifikatsioon:

I

II

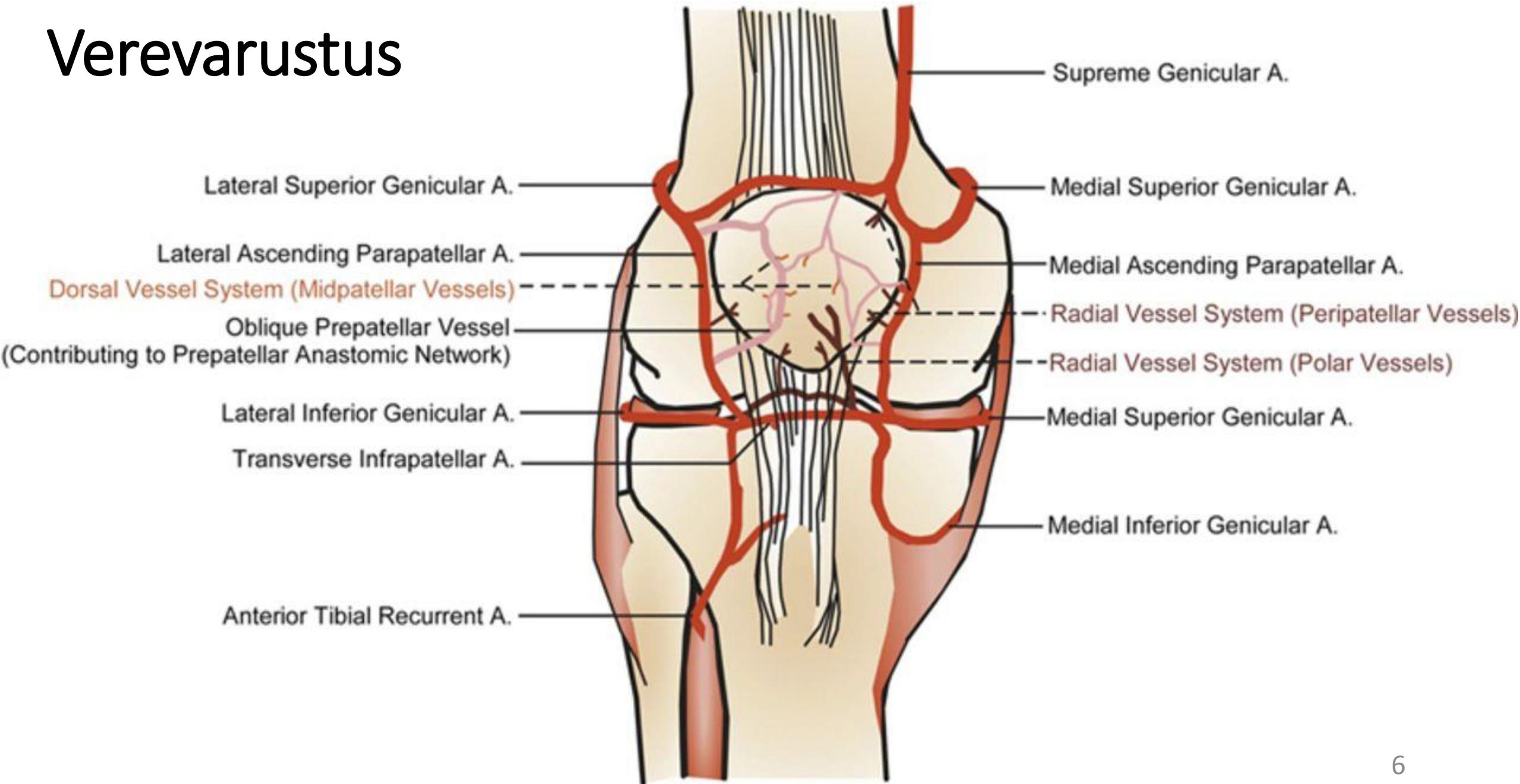

III

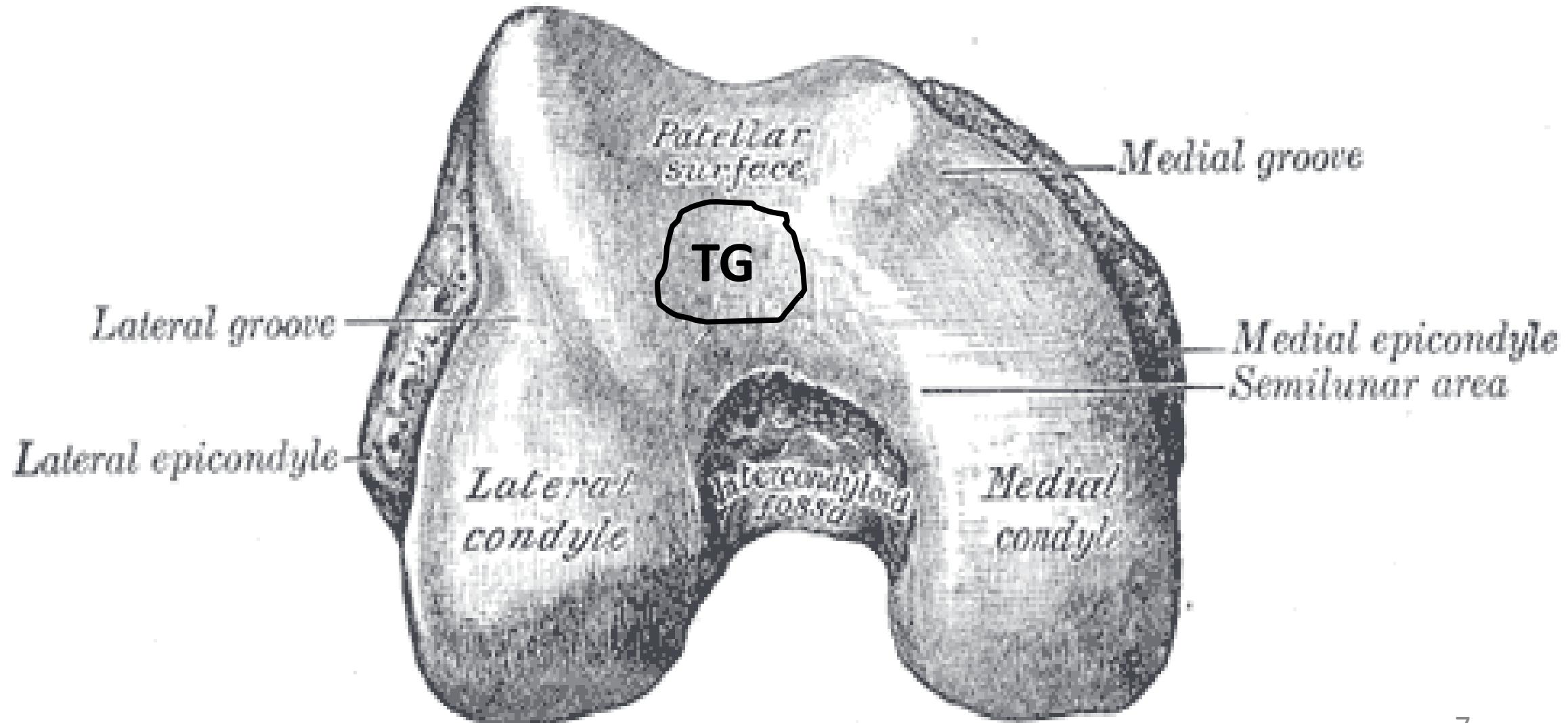

IV

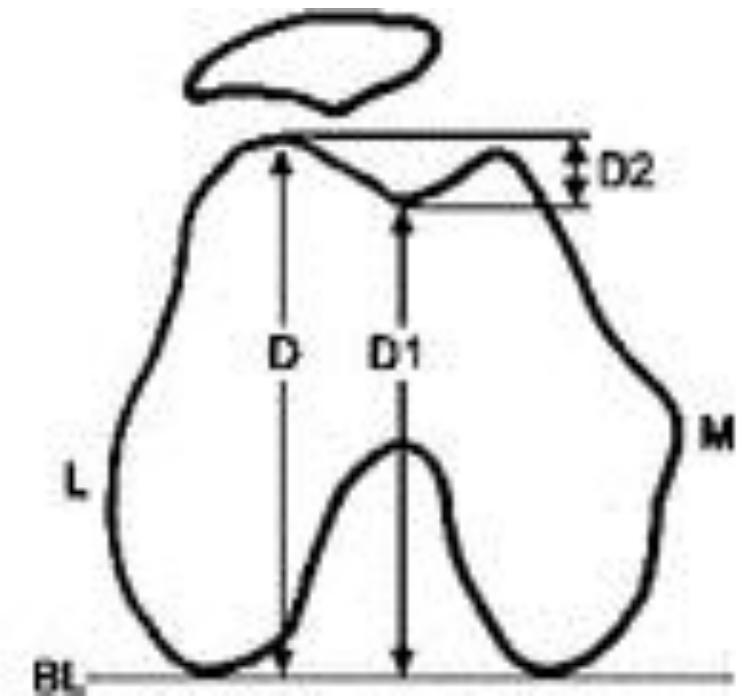
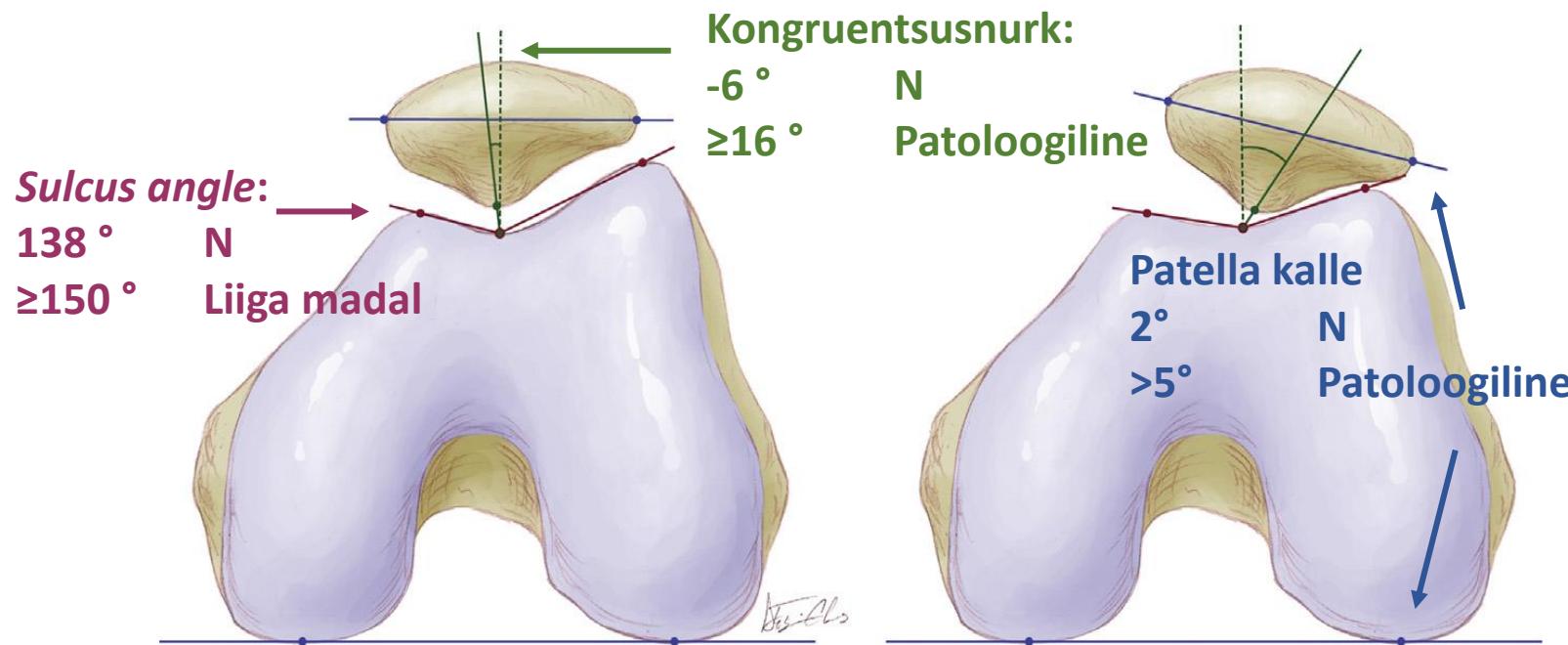
Verevarustus

Anatoomia-trohlea

PF-liigese radioloogiline hindamine

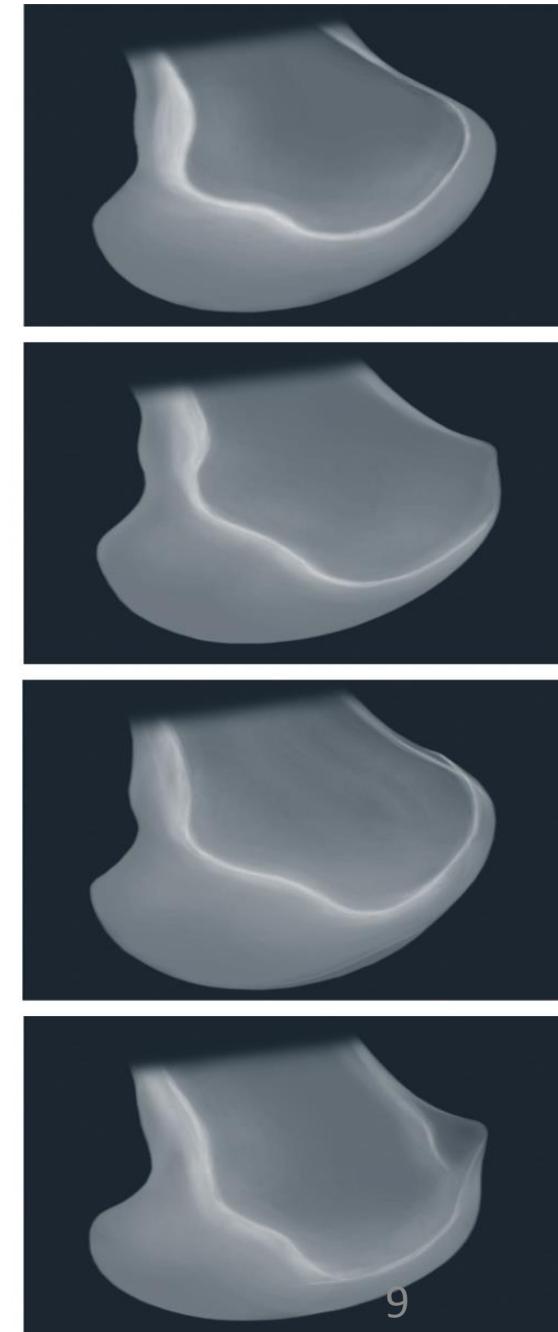
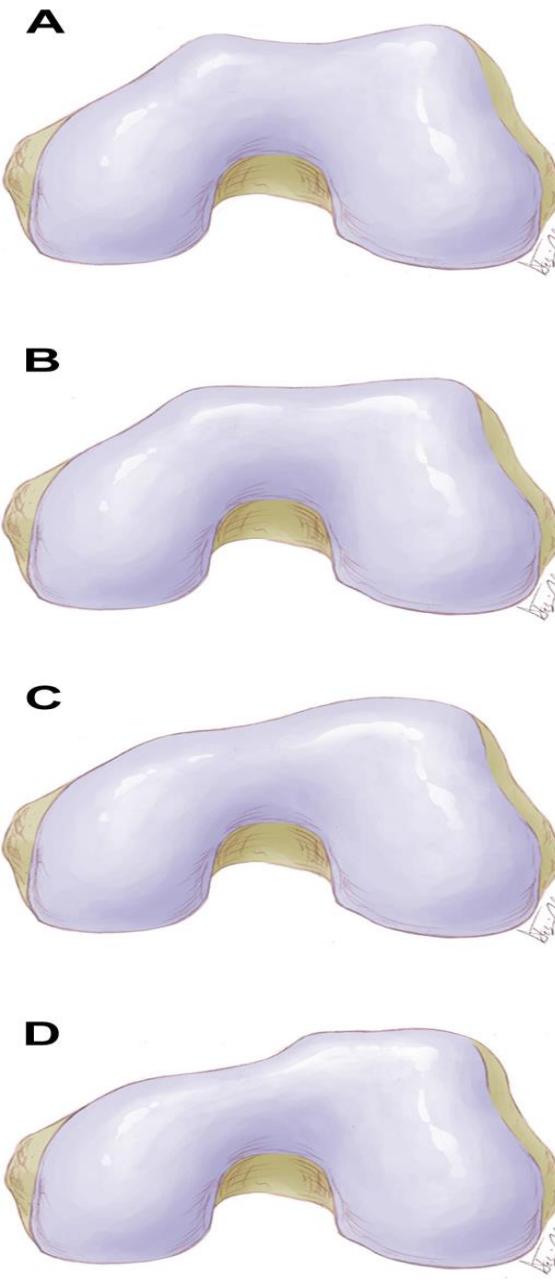
$D2 < 4 \text{ mm}$ patoloogiline

Trohlea düsplaasia

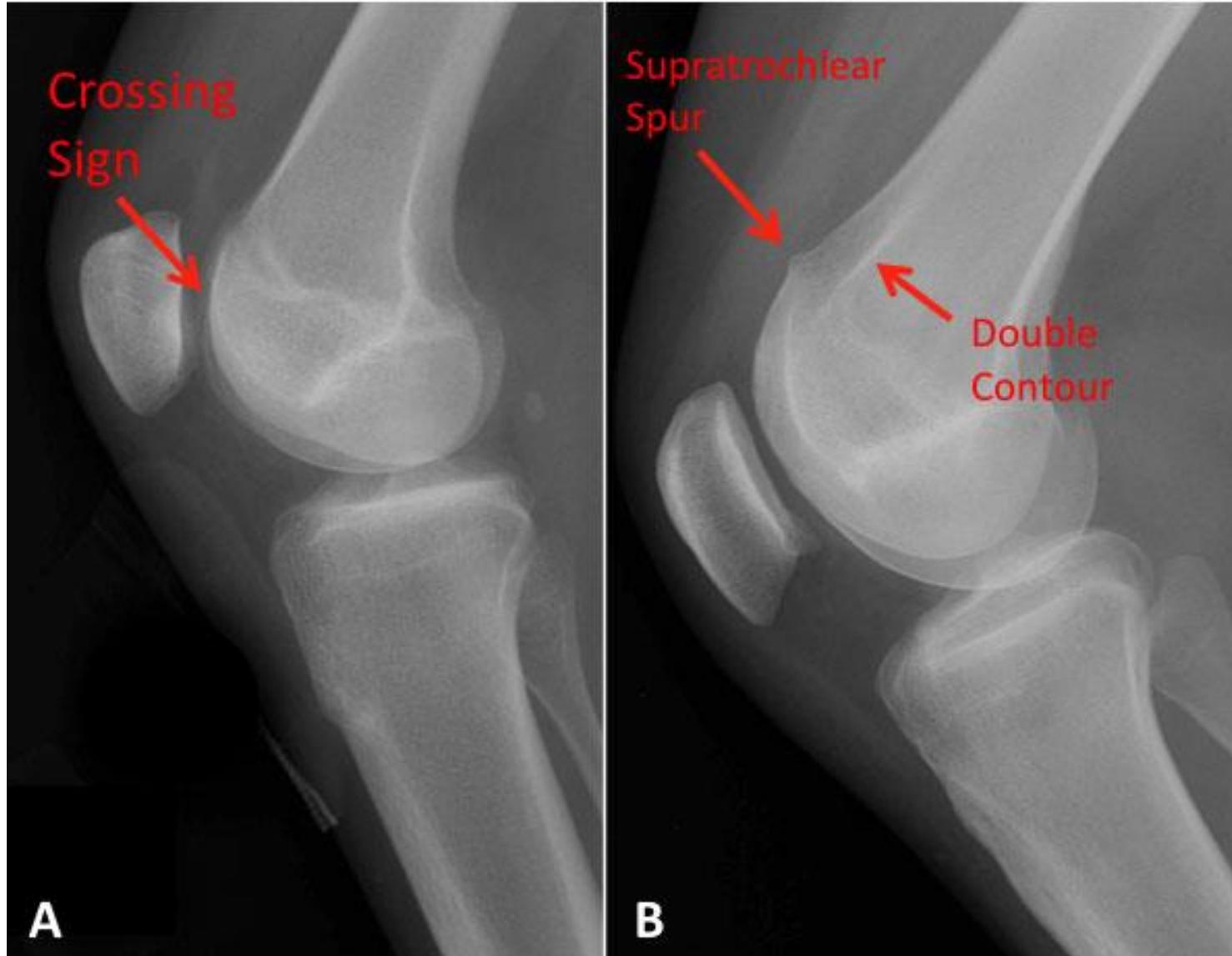
Trohlear bump N ≤ 3 mm

Dejouri klassifikatsioon

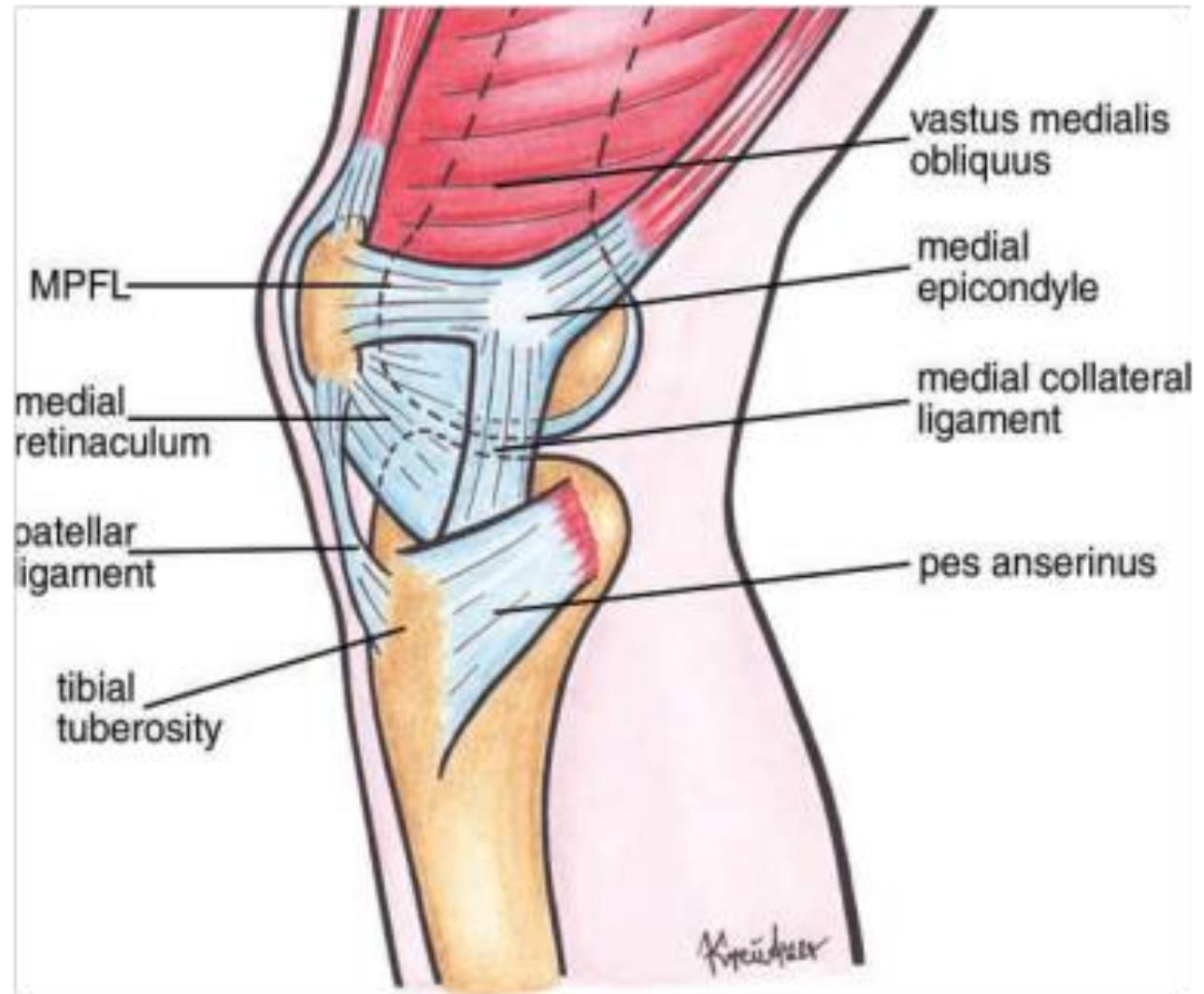

Trohlea dysplasia

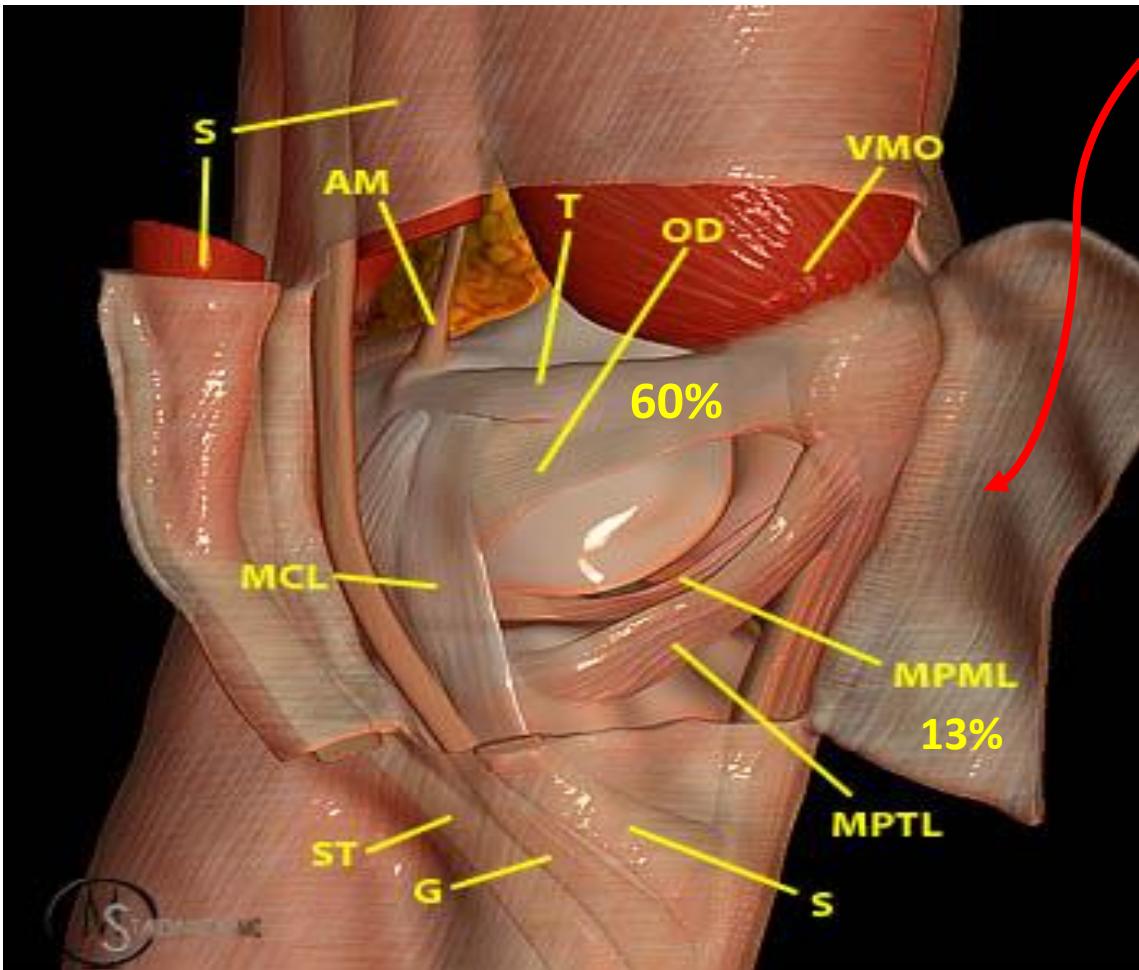

PF-liigese pehmekoeline anatoomia

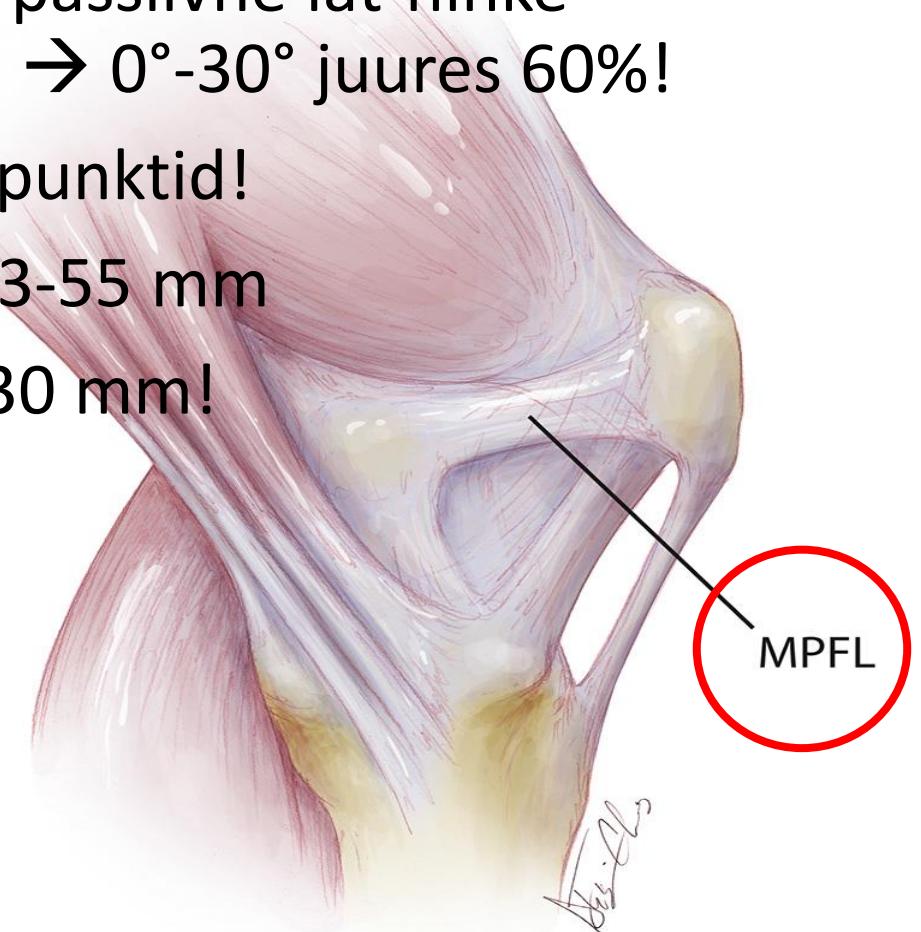
- Reie 4-pealihase mehhanism
- Patella kõõlus
- **Mediaalsed struktuurid**
 - **VMO!-oluline dünaamiline stabilisaator**
 - **MPFL!-oluline passiivne stabilisaator**
 - MPTL
 - Mediaalne retinaculum

PF-liigese pehmekoeline anatoomia- MPFL

- Põhiline passiivne lat-nihke takistaja → 0° - 30° juures 60%!
- Kinnituspunktid!
- Pikkus 53-55 mm
- Laius 3-30 mm!

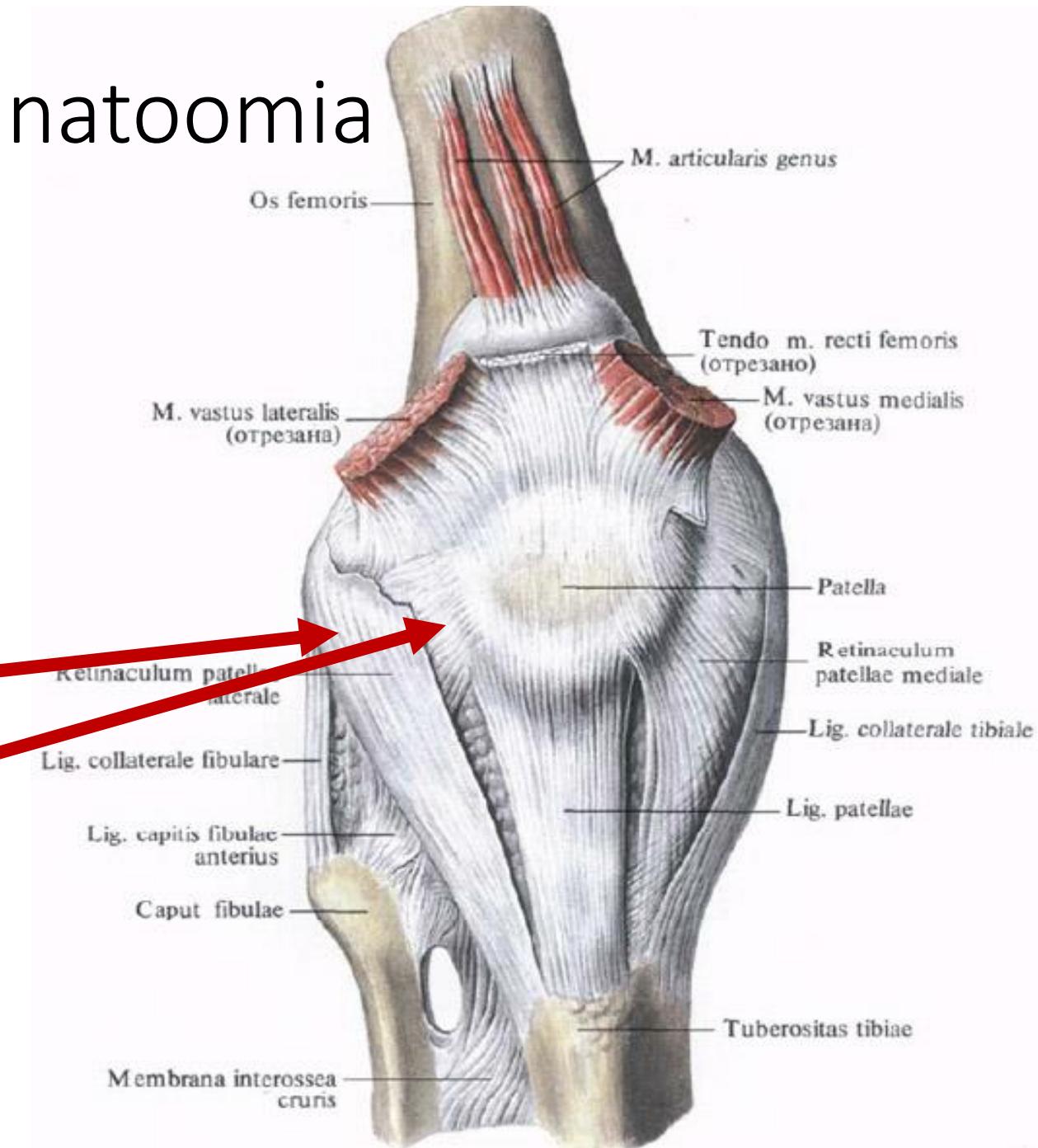
PF-liigese pehmekoeline anatoomia

**Lateraalne retinaculum-oluline
passiivne lateraalse nihke
stabilisaator**

-pindmine-oblique lateral retinaculum

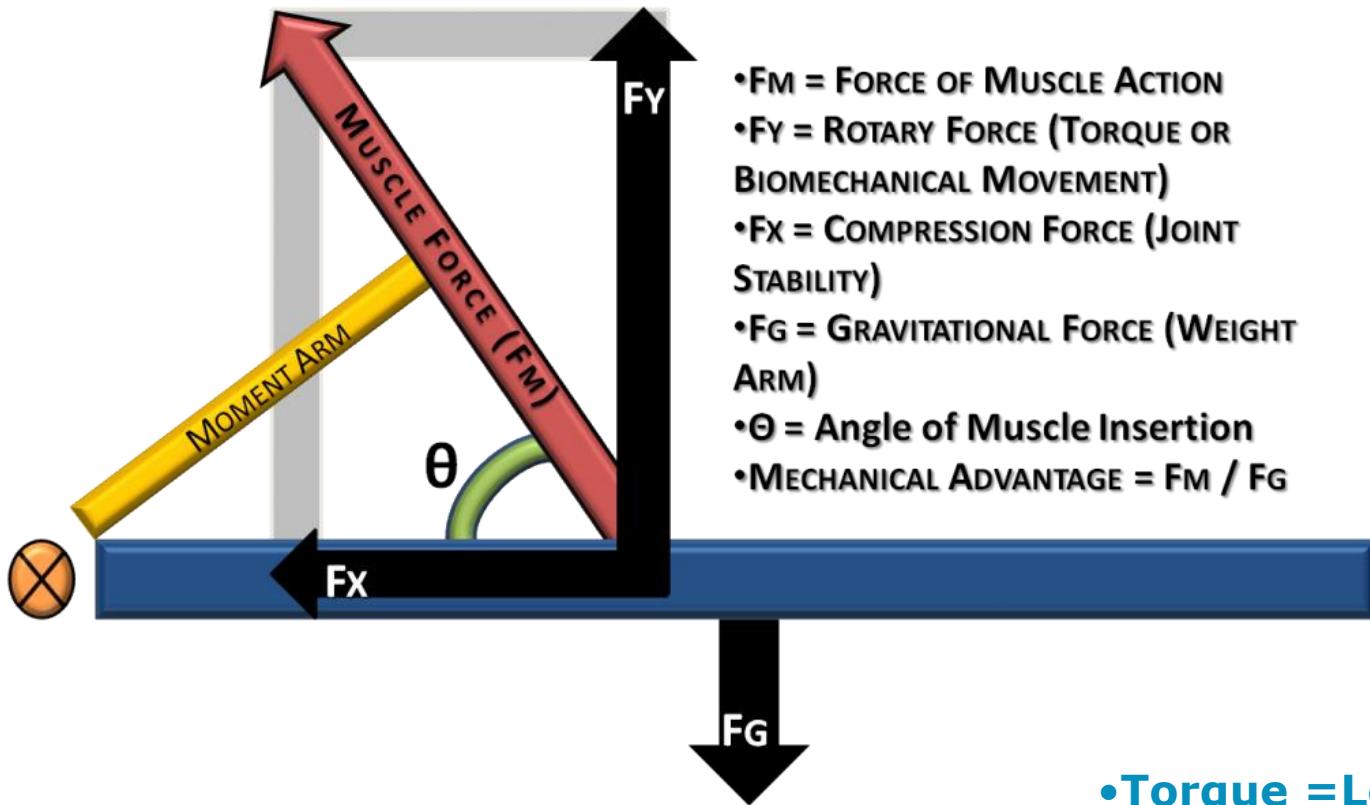
-süva-oblique and transverse fibers

(patellotibial-/epicondylopatellarbands)

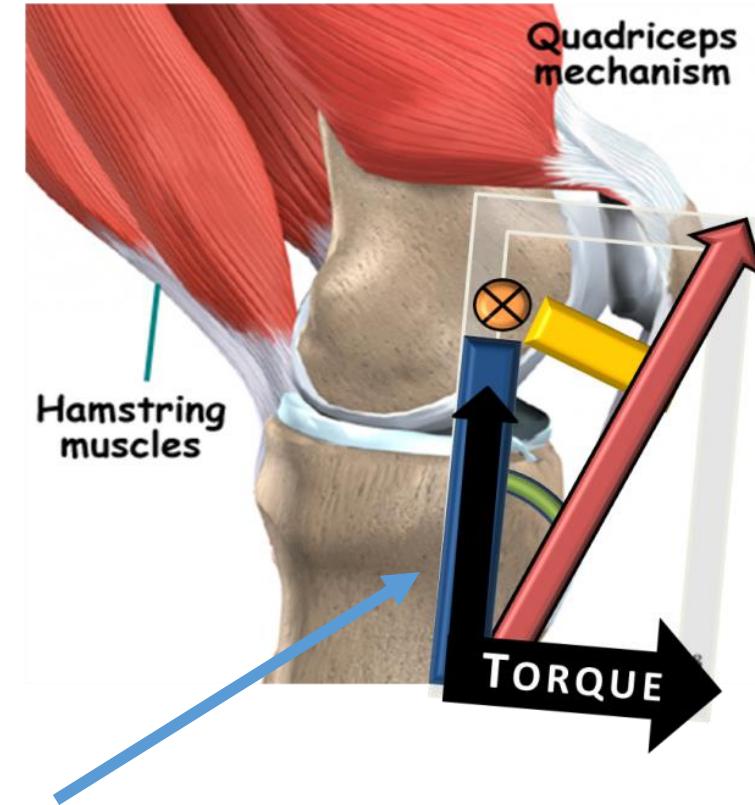

Biomechanika

FORCE SYSTEM

TORQUE OF QUADRICEPS

- Torque = Lever Arm x F_y [or Force $\sin(\theta)$]
- Torque = Force (F_m) x Moment Arm

Biomechanika

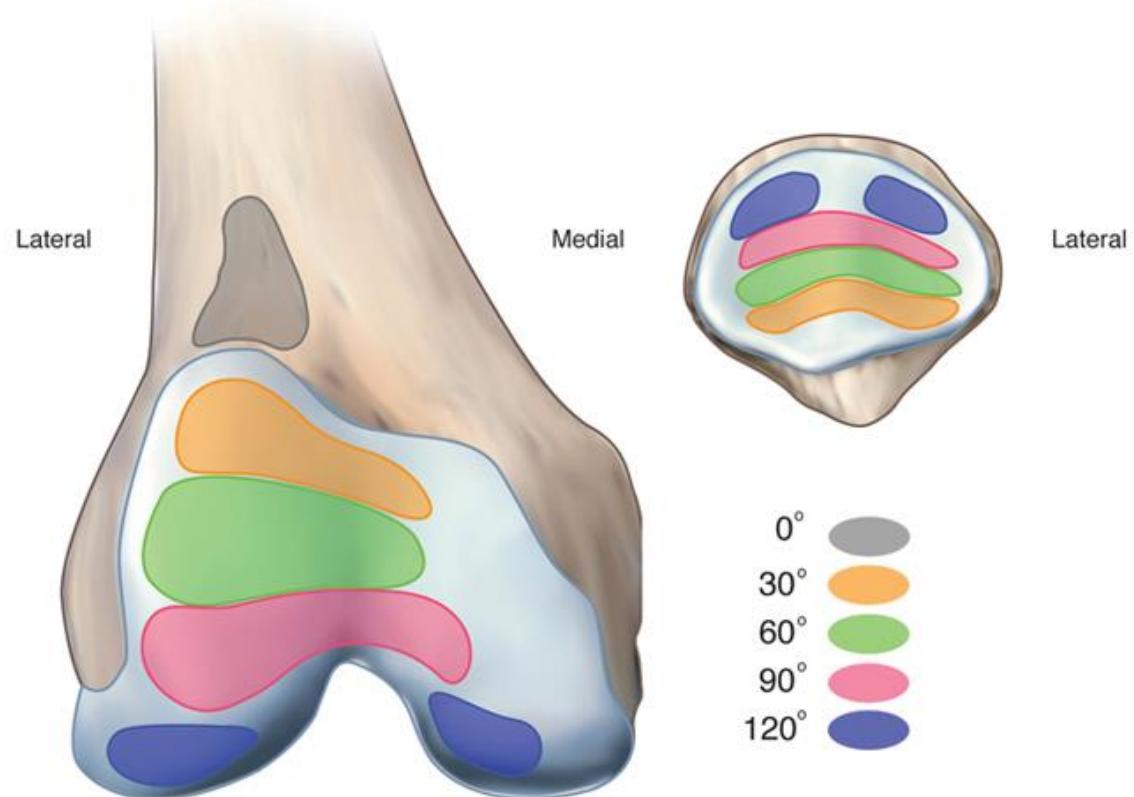
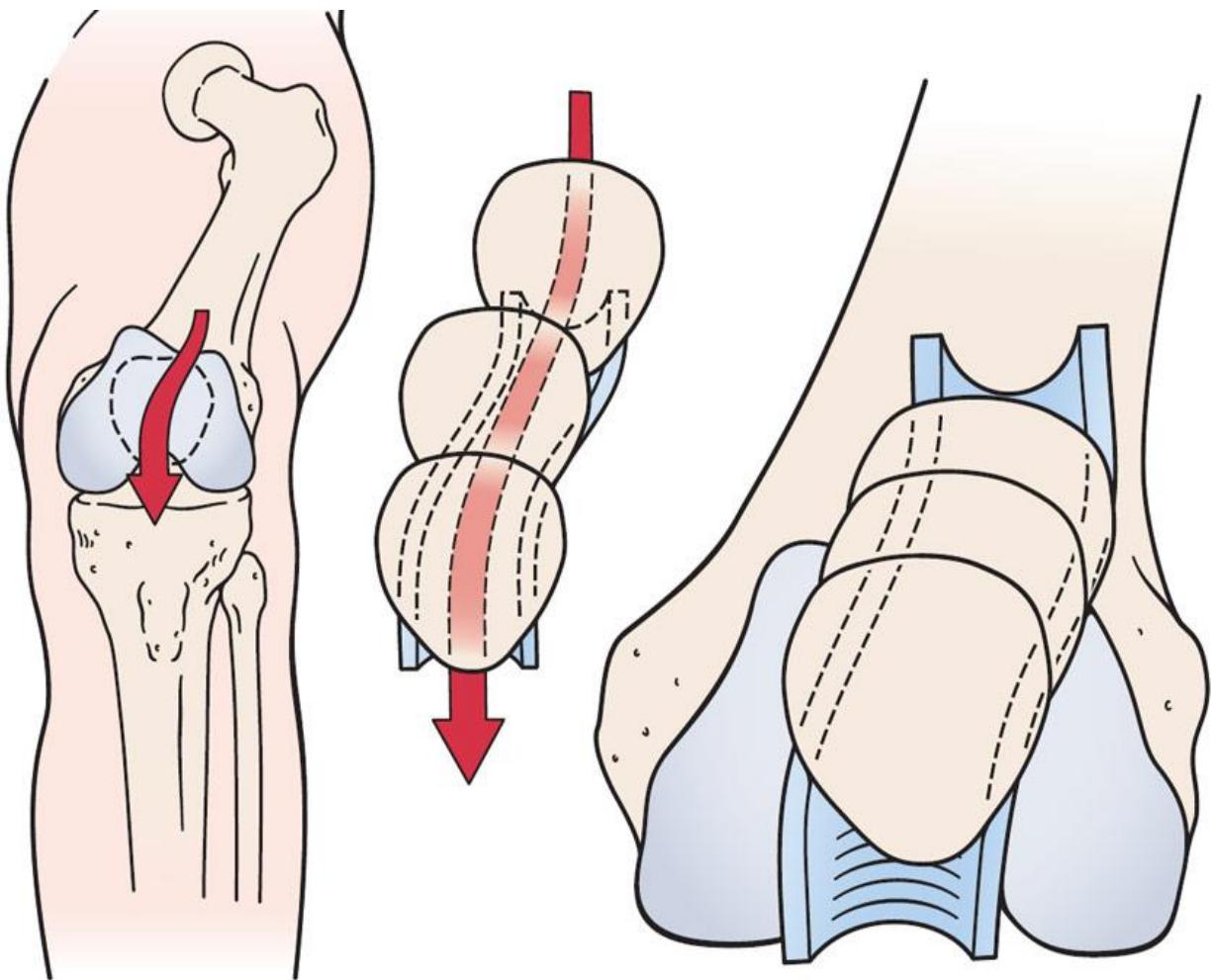
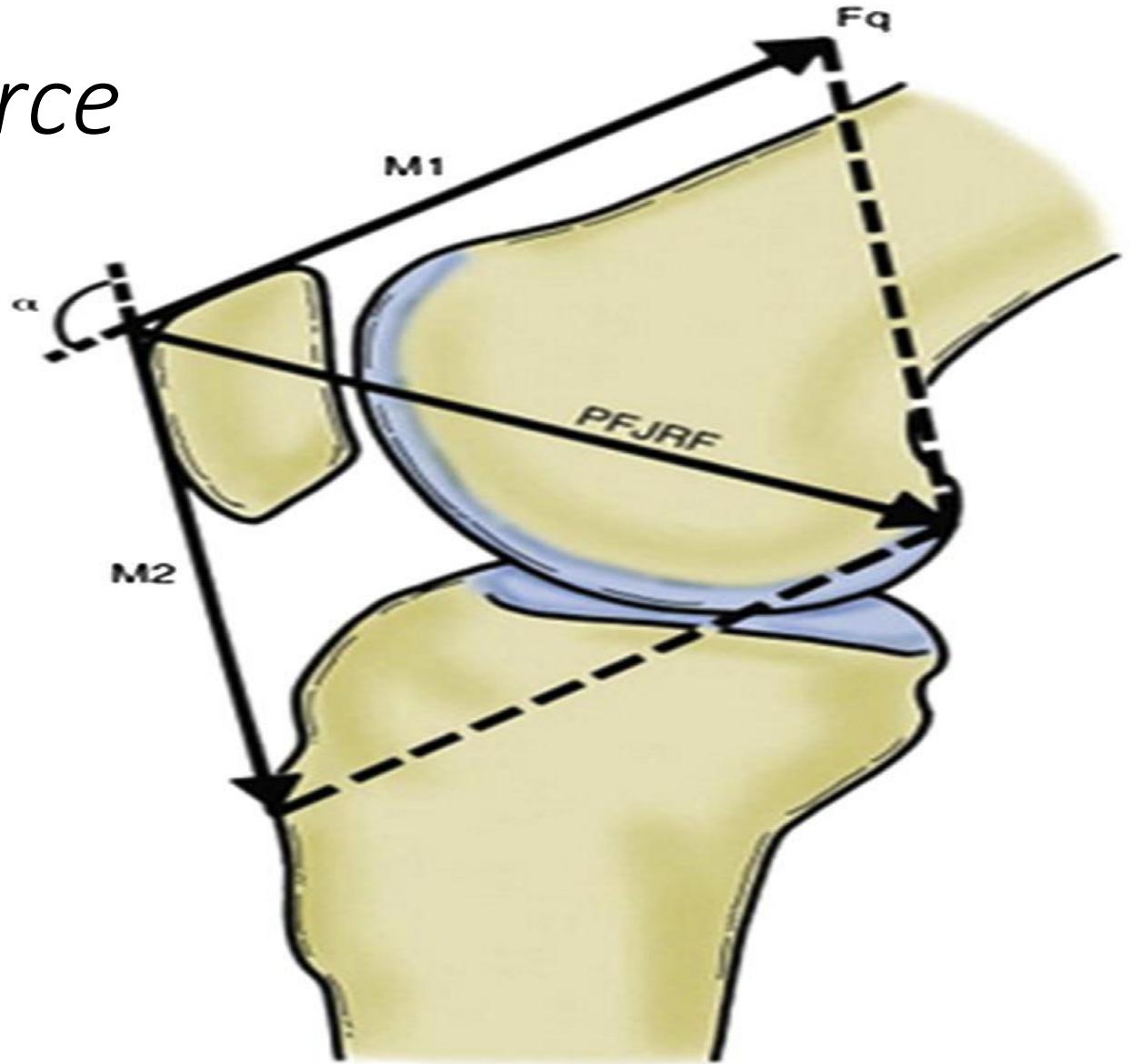

Figure 12-28 Multiplanar patellar path during knee flexion.
(Redrawn from Stanitski CL, DeLee JC, Drez D, editors: Pediatric and adolescent sports medicine, Philadelphia, 1994, WB Saunders, p. 307.)

PF-liigese reaction force -vastujõud

- Newtoni 3. seadus

Kaks keha mõjutavad teineteist jõududega, mis on absoluutväärustuselt võrdsed ja vastassuunalised

QLok™

Now available online!
www.bioskin.com

Luuliste stabiliseerivate struktuuride mõõtmine

-Koronaarne ja aksiaalne tasapind

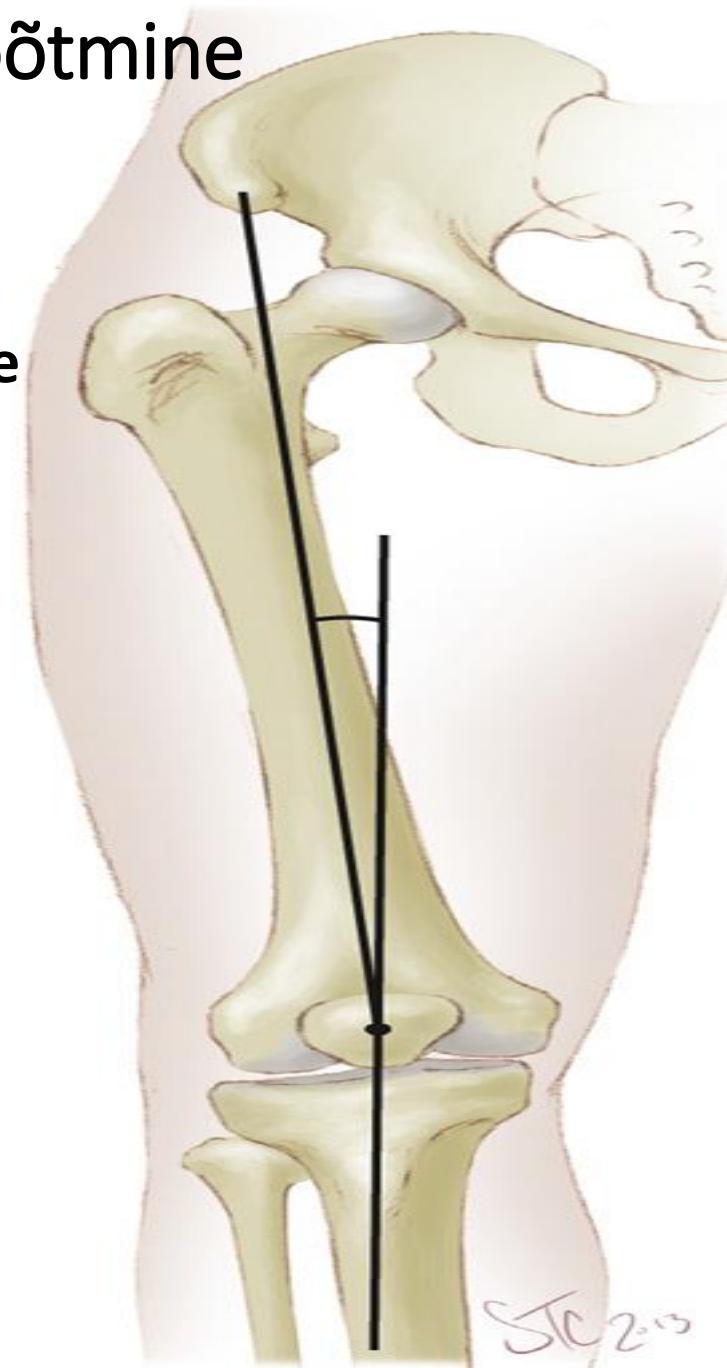
Q-nurga mõõtmine

Q-nurk, keskmiselt:

M 14°

N 17°

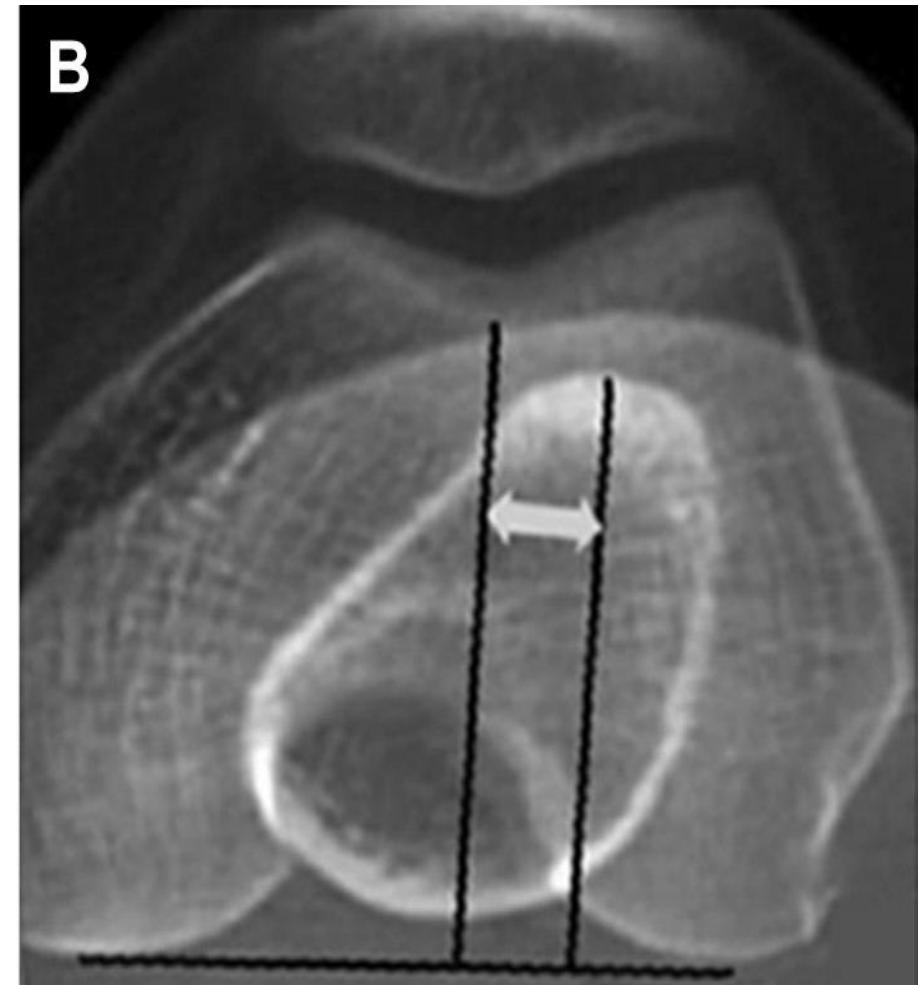
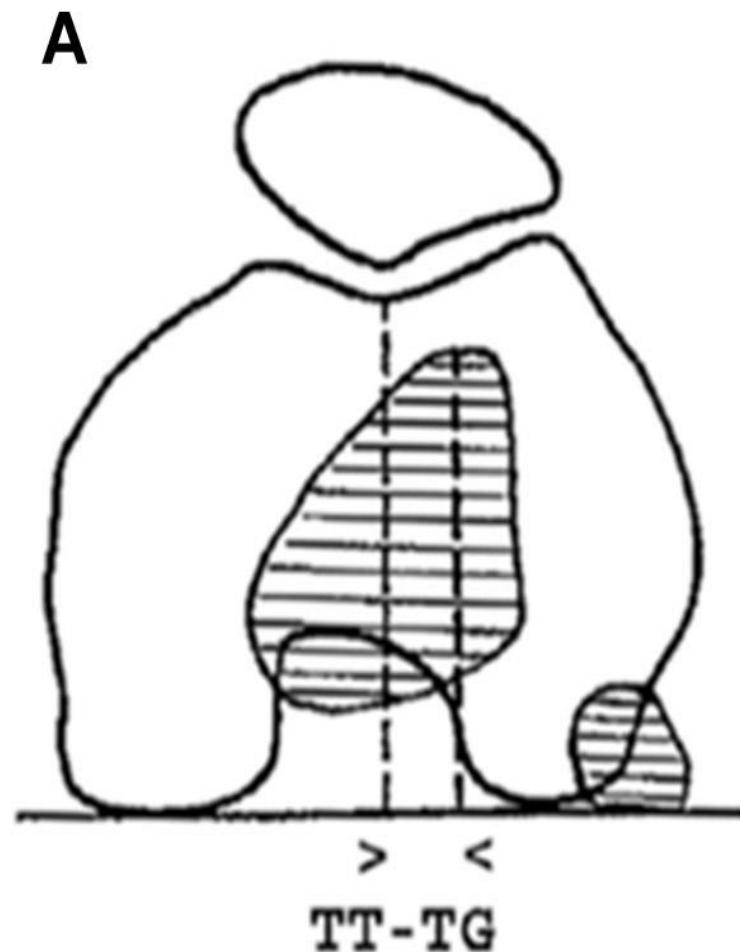
$>20^\circ$ patoloogiline

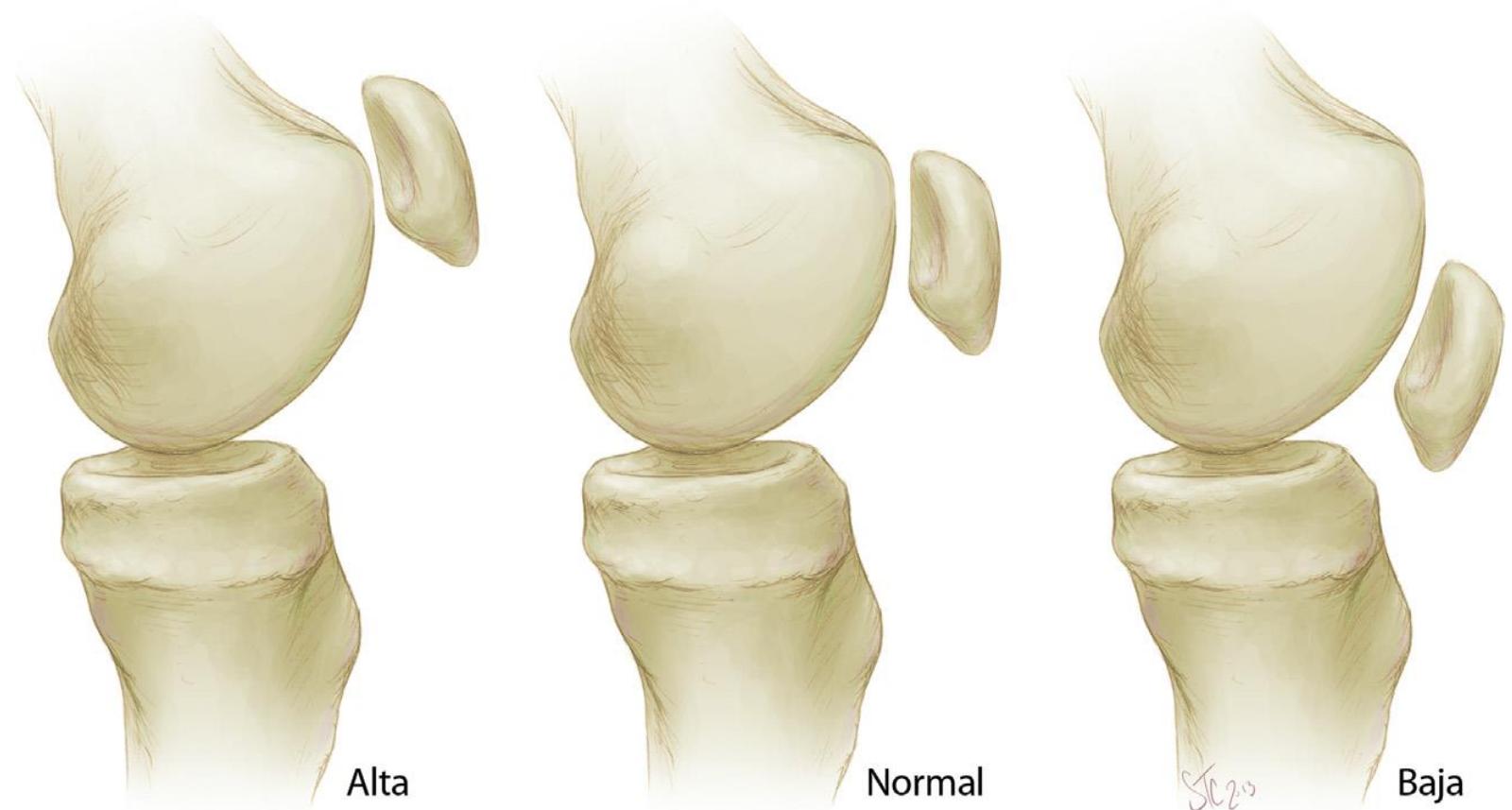
Tibial tuberosity-trochlear groove (TT-TG) distant

Keskmiselt 10-13 mm

> 15 mm suurenenedud
risk patella
ebastiiluseks

Luuliste stabiliseerivate struktuuride mõõtmine -sagitaalne tasapind

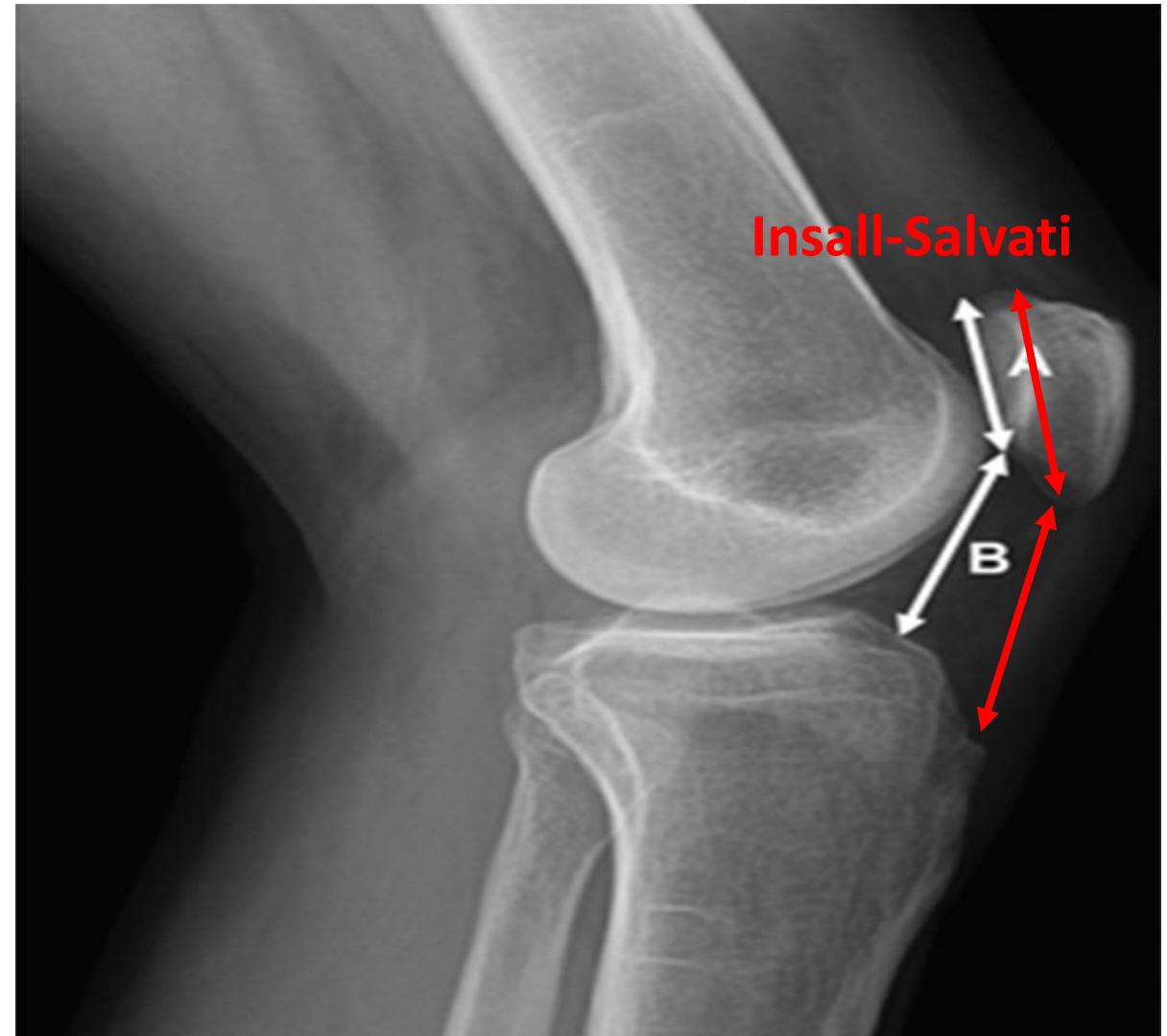

Patella kõrguse hindamine ...

Insall-Salvati, Blackburne-Peel, Caton-Deschamps indeks

- **Caton-Deschamps indeks**

- Ei sõltu fleksioonist
- Normaalne 1
- Patella alta >1,3

Kokkuvõttes:

Normaalseks *PF*-ks liikuvuseks on tarvilik tsentraalne liugumine (*tracking*) normaalses *TG*-s ja igasugune patella kalde puudumine.

Kriitiliselt olulised faktorid:

PF-maltracking

- Valu
- Ebastabiilsus
- Kõhre patoloogia

- VMO hüpoplaasia/nõrkus
- Staatiliste mediaalsete pehmekoeliste stabiliseerivate struktuuride vigastus / puudumine (MPFL)
- Trophlea düsplaasia
- Ebanormaalselt suur Q-nurk ja suurenenud TT-TG (või TT-PCL)
- Patella kalle (tilt) koos pinges lateraalse retinaculumiga
- Patella alta või baja

Kasutatud materjalid

- Patellofemoral anatomy and biomechanics

Clin Sports Med. 2014 Jul;33(3):389-401. doi: 10.1016/j.csm.2014.03.008.
Epub 2014 May 17. Review

- <http://www.bjj.boneandjoint.org.uk/content/88-B/10/1331.full>
- P.Peltokallio: Tyypilliset Urheiluvammat
- Canale & Beaty: Campbell's Operative Orthopaedics, 11th ed
- <http://radiopaedia.org/articles/patellar-instability>
- <http://radsource.us/transient-lateral-patellar-dislocation/>
- <http://www.aaronswansonpt.com/basic-biomechanics-moment-arm-torque/>

Tänan!

Anterior Knee Pain

